

Sygn. akt: I C 451/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Prudniku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Szymon Chrobak
Protokolant:	starszy protokolant Joanna Serafin

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2014 r. w Prudniku

sprawy z powództwa **A. K.**

przeciwko (...) **S.A w W.**

o zapłatę i ustalenie

I. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki A. K. kwotę 10.000,00zł. (dziesięć tysięcy złotych 00/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 08.05.2011r. do dnia zapłaty;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. koszty procesu między stronami wzajemnie znosi;

IV. wydatki ustalone na kwotę 977,12zł. (dziewięćset siedemdziesiąt siedem złotych 12/100) i nakazuje ich pokrycie z zaliczki uiszczonej przez stronę pozwaną, zarządzając zwrot na rzecz pozwanego kwoty 22,88zł. (dwadzieścia dwa złotych 88/100) tytułem różnicy między kosztami pobranymi a kosztami należnymi.

Sygnatura akt: I C 451/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2.8.2012 r. powódka A. K. domagała się zasądzenia od pozwanego – (...) S.A. w W. kwoty 29.000,00 zł. tytułem dopłaty do wypłaconego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z ustawowymi odsetkami od kwoty 17.000,00 zł. od dnia 8.5.2011 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 12.000,00 zł. od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty. Ponadto powódka domagała się ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości na zdrowiu powódki. Powódka wniosła również o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

A. K. podniosła, że w dniu 28.11.2010 r. w G. przy ul. (...), powódka idąc chodnikiem w pobliżu placu zabaw (boisko), poślizgnęła się i upadła. Wskutek upadku doznała złamania głowy kości promieniowej lewej w stawie łokciowym z odpryskiem kości i zaklinowaniem stawu łokciowego.

W ocenie powódki przyczyną zdarzenia było niewywiązanie się przez zarządcę terenu z obowiązków określonych w ustawie z dnia 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którą zarządca nieruchomości jest zobowiązany do podejmowania decyzji i dokonywania czynności mających na celu w szczególności zapewnienie bezpieczeństwa

użytkowania i właściwej eksploatacji nieruchomości. Pozwany, który udzielał ochrony ubezpieczeniowej Gminie G. w ramach polisy (...), ponosi odpowiedzialność na zasadach przewidzianych w art. 415 k.c., art. 444 § 1 k.c., art. 445 § 1 k.c. i art. 805 § 2 pkt 1 k.c.

Powódka wyjaśniła, że w dniu 28.11.2010 r. została przyjęta w oddziale pomocy doraźnej szpitala w G. oraz z uwagi na konieczność specjalistycznego leczenia w oddziale chirurgii urazowo – ortopedycznej szpitala w N.. U powódki stwierdzono złamanie głowy kości z przemieszczeniem. Powódka poddała się zabiegowi operacyjnemu – usunięcie odprysku kości i zespolenie złamania. Przez kilka tygodni miała założony opatrunek gipsowy. Następnie powódka poddała się rehabilitacji, która mimo upływu 1,5 roku wciąż trwa. Powódka odczuwa silny ból ręki i nie wróciła do sprawności sprzed wypadku. Ma to znaczenie w życiu codziennym powódki, która opiekuje się – będącym w złym stanie zdrowia – 80 letnim mężem; powódka samodzielnie nie nosi zakupów. Uraz spowodował też negatywny wpływ na sferę emocjonalną powódki, która stała się osobą przygnębioną, nerwową i przesadnie ostrożną. Choroby towarzyszące nie sprzyjają gojeniu ran.

Powódka zgłosiła roszczenie do zarządcy terenu (gminy), który zawiadomił zakład ubezpieczeń. Pierwotnie pozwany odmówił uznania roszczeń powódki. Zmienił decyzję po interwencji Rzecznika Ubezpieczonych. W dniu 16.9.2011 r. pozwany przyznał powódce zadośćuczynienie w wysokości 6.000,00 zł. W dalszej części postępowania likwidacyjnego, powódka nie zgadzała się ze stanowiskiem (...), domagając się podwyższenia zadośćuczynienia do kwoty 23.000,00 zł.

Zdaniem powódki roszczenie o zadośćuczynienie w kwocie 29.000,00 zł. uzasadnione jest swoim kompensacyjnym charakterem i powinno mieć odczuwalną ekonomiczną wartość, co ma za zadanie łagodzić doznane cierpienia fizyczne i psychiczne. Rozszerzenie żądania o kolejne 12.000,00 zł. wynika z nadal utrzymujących dolegliwości ręki, konieczność uczęszczania na rehabilitację oraz zakup leków.

W ocenie powoda pozwany pozostaje w zwłoce w zapłacie należności dochodzonych pozwem, co wynika z niewykonania świadczenia pieniężnego w terminie niezwłocznym po wezwaniu do dobrowolnego spełnienia świadczenia.

(pozew – k. 2 – 8).

Strona pozwana domagała się oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów procesu.

(...) S. A. w W. nie kwestionował co do zasady swej odpowiedzialności za skutki upadku z dnia 28.11.2010 r. w G. przy ul. (...). W postępowaniu likwidacyjnym zakład ubezpieczeń, w oparciu o pracę komisji lekarskiej, ustalił 6 % trwały uszczerbek na zdrowiu powódki. Stąd decyzja o wypłacie na rzecz A. K. kwoty 6.000,00 zł.

Pozwany kwestionował wysokość roszczenia, wskazując, że jest ono zawyżone. Zdaniem strony pozwanej, przedłożone w pozwie dowody, nie świadczą o istniejących nadal poważnych konsekwencje wypadku. (...) wyjaśniło, że na gruncie art. 445 § 1 k.c. zadośćuczynienie jest sposobem naprawienia szkody. Odpowiednia suma oznacza m. in., że wysokość zadośćuczynienia nie może być nadmierna wobec doznanej krzywdy. Świadczenie powinno być utrzymane w rozsądnych granicach.

(odpowiedź na pozew – k. 43 – 45).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28.11.2010 r. w G. przy ul. (...) przechodząc nieodśnieżonym i oblodzonym chodnikiem nieopodal Liceum Ogólnokształcącego poślizgnęła się i upadła. Wskutek upadku doznała złamania głowy kości promieniowej lewej z przemieszczeniem.

Pozwany (...) S.A. udzielał ochrony ubezpieczeniowej Gminie G. – właścicielowi nieruchomości przy ul. (...) (polisa nr (...)).

(okoliczności bezsporne).

Tego samego dnia powódce udzielono pomocy medycznej w szpitalu w G., a następnie w Oddziale (...) Urazowo – Ortopedycznej Szpitala w N..

Wobec powódki zastosowane zostało leczenie operacyjne (1.12.2010 r.) – resekcja głowy kości promieniowej lewej i opatrunek gipsowy. Powódka była hospitalizowana w okresie 29.11.2010 – 6.12.2010 r.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 84, historia choroby – k. 83, wywiad k. 85).

Po opuszczeniu szpitala powódka korzystała z zabiegów fizjoterapeutycznych i usprawniających kończyny górnej lewej, co obejmowało okres 12.1.2011 – 16.2.2011 r., 1.9.2011 – 14.9.2011 r., 7.11.2011 – 22.11.2011 r. i 2.4.2012 – 4.4.2012 r.

Zabiegi te obejmowały m. in.: laser, „wirówkę”, ćwiczenia czynno – bierne nakierowane na usprawnianie łokcia lewego, magnetronik, masaż.

(dowód: skierowanie – k. 17, zaświadczenie – k. 16, k. 19).

W okresie bezpośrednio po opuszczeniu szpitala powódka wymagała pomocy osób najbliższych; M. F. (córka) pomagała jej sprzątać mieszkanie, gotować, robiła jej zakupy. Dotychczas powódka wykonywała te prace samodzielnie, a ponadto pomagała swemu mężowi.

Powódka ograniczyła swą aktywność, obawia się wychodzenia w warunkach zimowych, zaprzestała samodzielnego kierowania pojazdem.

A. K. nadal odczuwa ból ręki.

Obecnie powódka nosi ortezę lewej ręki zaleconą przez lekarza z przychodni ortopedycznej w N.. Ograniczona sprawność utrudnia powódce samodzielne ubranie się. Bolesność nie pozwala na zajęcie dowolnej pozycji w czasie snu. A. K. wciąż korzysta z pomocy najbliższych (córki, siostry) przy zakupach, sprzątaniu mieszkania. Powódka wciąż korzysta z rehabilitacji mającej na celu usprawnienie ręki i kręgosłupa.

(dowód: zeznania świadka M. F. – k. 63, zeznanie świadka B. F. – k. 62 – 63, przesłuchanie powódki A. K. – k. 149).

Upadek z dnia 28.11.2010 r. spowodował złamanie jednej z kości tworzących staw łokciowy, co zwykle powoduje znaczne dolegliwości bólowe pojawiające się przy nawet najmniejszym ruchu kończyną. Przebieg zastosowanego leczenia wiązał się ze znacznymi dolegliwościami, w tym w zakresie naruszenia ciągłości tkanek, kaniulacją żył, dyskomfortem unieruchomienia, pomocy pielęgniarstwa. Unieruchomienie w opatrunku gipsowym trwało dwa tygodnie i w tym czasie powódka wymagała opieki innych osób w wymiarze do 16 godzin dziennie.

Skutkiem zabiegu operacyjnego jest znaczne (istotne) ograniczenie ruchomości stawu łokciowego. Obecny stan powódki nie ulegnie zmianie, tj. pogorszeniu ani poprawie. Usprawnienie nie doprowadzi do poprawy zakresu ruchomości, zaś poziom dolegliwości będzie utrzymywał się na obecnym poziomie. Wskutek urazu powódka nie może wykonywać wielu czynności chwytnych i wymaga pomocy innych osób w czynnościach życia codziennego.

A. K. wskutek urazu z dnia 28.11.2010 r. doznała 15 % trwałego uszczerbku na zdrowiu, co ma związek z zakresem zastosowanego leczenia operacyjnego, tj. nieodwracalnym usunięciem części kości promieniowej tworzącej staw i części odpowiedzialnej za ruch stawu łokciowego. W efekcie powstało istotne ograniczenie ruchomości stawu łokciowego w zakresie ograniczenia tzw. pronacji i supinacji przedramienia.

(dowód: opinia biegłego M. C. (1) – k. 95 – 98, k. 117 – 118, przesłuchanie powódki A. K. – k. 149).

U powódki rozpoznaje się brak zmian nerwów czaszkowych. Kręgosłup w odcinku lędźwiowym wykazuje spłylenie lordozy lędźwiowej z ograniczeniem ruchomości. Występuje blizna po operacji neurochirurgicznej. Z. kończyn nie zaburzona. Czucie powierzchniowe bólu wolne. Uszkodzeń nerwów obwodowych w kończynach górnych i dolnych nie stwierdza się. W warunkach domowych powódka porusza się przy pomocy balkonika.

Brak jest podstaw do uznania długotrwałego lub stałego uszczerbku na zdrowiu w związku z przebyłym złamaniem głowy kości promieniowej lewej z przemieszczeniem, bez uszkodzeń nerwów obwodowych tej kończyny.

(dowód: opinia biegłej K. H. (1) – k. 132 – 135).

W dniu 31.3.2011 r. powódka wezwała pozwanego do dobrowolnej zapłaty na jej rzecz kwoty 23.000,00 zł. tytułem zadośćuczynienia.

Ostatecznie w postępowaniu likwidacyjnym pozwany skierował powódkę na badanie lekarskie; na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej pozwany ustalił 6 % trwały uszczerbek na zdrowiu powódki oraz wypłacił jej kwotę 6.000,00 zł. tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Decyzję powyższą podjął w dniu 16.9.2011 r.

(dowód: wezwanie – k. 21 – 23; odpowiedź – k. 31).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo, w części dotyczącej zadośćuczynienia, jest zasadne do kwoty 10.000,00 zł.; niezasadne, zdaniem Sądu, jest powództwo w części dotyczącej ustalenia (pkt 2 pozwu).

W rozpoznanej sprawie, co do roszczenia opartego na art. 445 § 1 k.c., bezsporna była odpowiedzialność strony pozwanej co do zasady. Sporna pozostawała jego wysokość.

Pozwany kwestionował wysokość roszczenia o zadośćuczynienie. (...) S.A. wyjaśnił, że dotychczas wypłacona kwota 6.000,00 zł., stanowi właściwą kompensatę krzywdy, uwzględniającą szereg czynników wpływających na ustaloną w toku postępowania likwidacyjnego kwotę z tego tytułu, w tym 6 % trwały uszczerbek na zdrowiu.

Zdaniem Sądu Rejonowego dowody przeprowadzone w toku rozpoznania sprawy, w tym dwie opinie biegłych z zakresu chirurgii urazowo – ortopedycznej i z zakresu neurologii, uzyskane po przeprowadzeniu badania powódki oraz w oparciu o pozostały materiał dowodowy sprawy, wskazują na zasadność powództwa w części dotyczącej zadośćuczynienia do kwoty 10.000,00 zł. Przede wszystkim należało zważyć na 15 % trwały uszczerbek na zdrowiu wynikający z opinii biegłego z zakresu chirurgii urazowo – ortopedycznej (k. 95 – 98, k. 117 – 118) oraz otrzymaną już przez powódkę kwotę 6.000,00 zł. z tego tytułu. W ocenie Sądu Rejonowego kwota łączna 16.000,00 zł. w realiach tej sprawy jest sumą odpowiednią.

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Zgodnie z art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Stosownie do art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 k.c. – w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia.

W ocenie Sądu Rejonowego biorąc pod uwagę zakres obrażeń ciała powódki, w tym znaczne (istotne) ograniczenie ruchomości stawu łokciowego, prowadzące do powstania 15 % trwałego uszczerbku na zdrowiu, zadośćuczynienie w kwocie łącznej 16.000,00 zł. będzie stanowiło właściwą rekompensatę pieniężną za krzywdę wyrządzoną A. K.. W powyższym zakresie Sąd Rejonowy zważył na stanowisko prezentowane w piśmiennictwie. Zasądzenie zadośćuczynienia pozostawione jest swobodzie oceny sędziowskiej, co nie oznacza jednak dowolności ocen (M.

Safjan, Kodeks Cywilny – Komentarz, t. I, CH Beck, Warszawa 2008 r., s. 1433). Dalej, wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności, w tym rozmiaru doznanego cierpienia, jego intensywności, trwałości czy nieodwracalnego charakteru (M. Safjan, op. cit., s. 1436 oraz cyt. orzecznictwo). Sąd miał również na uwadze szczegółową analizę wysokości zadośćuczynienia przyznawanego przez sądy powszechne w sprawach poddanych ocenie przez piśmiennictwo (J. Matys, Model zadośćuczynienia pieniężnego z tytułu szkody niemajątkowej w kodeksie cywilnym, Wolters Kluwer, Warszawa 2010 r., s. 271 – 285, gdzie autor zwraca uwagę na adekwatność przyznawanej kwoty do doznanego szkody niemajątkowej).

Zauważyć trzeba, w ślad za przekonującymi dowodami z opinii biegłych, że powódka (75 lat) nadal skarży się na dolegliwości bólowe, występuje również brak rokowania co do poprawy jej stanu zdrowia związanego z przebyciem leczeniem i rehabilitacją. U powódki występują przy tym tzw. choroby towarzyszące, m. in. cukrzyca typu II (por. k. 84) oraz ograniczenie ruchomości kręgosłupa w odcinku lędźwiowym (por. k. 132 – 135). W chwili wyrokowania powódka porusza się o kuli, zaś w warunkach domowych przy pomocy balkonika. Te ostatnie elementy stanu zdrowia, nie pozostają – w opinii biegłej neurolog – w związku z przebyciem urazem z dnia 28.11.2010 r. Zauważyć trzeba, że stan emocjonalny powódki, jakkolwiek wyrażany przez nią dramatycznym określeniem (por. protokół rozprawy k. 149/2), tak w relacjach osób najbliższych jest nieco stonowany (por. protokół rozprawy k. 63). Nie ulega wątpliwości, że w pierwszej fazie leczenia urazu stawu łokciowego dolegliwości bólowe były intensywne, co powodowało konieczność pomocy najbliższych (innych osób) w załatwianiu codziennych spraw. Jak wskazuje przesłuchanie powódki oraz zeznania świadków, skutki zdarzenia z dnia 28.11.2010 r. uniemożliwiają poszkodowanej całkowity powrót do stanu sprzed powstania szkody w istotnej dla jej sfery fizycznej i emocjonalnej części.

Zgodnie z art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. W myśl art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia. Stosownie do art. 817 § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Mając to na uwadze, zasadnym jest uznanie, że odsetki od kwoty przyznanego zadośćuczynienia należało zasądzić, licząc termin początkowy tak, jak tego żądała powódka, tj. od dnia w którym pozwany, po rozpoznaniu wniosku w postępowaniu likwidacyjnym, mógł wypłacić dochodzone obecnie świadczenie pieniężne. Jak wskazuje pismo powódki z dnia 31.3.2011 r. (k. 21 – 23), A. K. zgłosiła wówczas roszczenie co najmniej w takim zakresie, w jakim zostało ono przyznane wyrokiem.

Co do oddalenia powództwa w części dotyczącej roszczenia o ustalenie, Sąd Rejonowy zważył, że – ewentualną – podstawą prawną roszczenia w tym zakresie może stanowić art. 189 k.p.c., zgodnie z którym powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Sąd Rejonowy miał na uwadze, że opinia biegłego M. C. (k. 95 – 98, k. 117 – 118) nie daje podstaw do przyjęcia istnienia interesu prawnego co do roszczenia o ustalenie. Jak bowiem wynika z opinii – poszkodowana nie rokuje poprawy. Uzyskany efekt czynnościowy (funkcjonalny) ma charakter trwały i nie ulegnie poprawie i pogorszeniu. W opinii uzupełniającej biegły odniósł się do zarzutów pełnomocnika powódki (k. 106 – 107), stąd brak jest podstaw do przyjęcia wniosków przeciwnych niż wynikających z cyt. wyż. opinii lekarza z zakresu chirurgii urazowo – ortopedycznej. Zauważyć również trzeba, że biegły z zakresu neurologii wskazał, że brak jest podstaw do uznania długotrwałego lub stałego uszczerbku na zdrowiu w związku z przebyciem złamaniem (por. k. 135). W tym zakresie Sąd Rejonowy miał na uwadze stanowisko wyrażone w uzasadnieniu uchwały (7) Sądu Najwyższego z dnia 17.4.1970 r., III PZP 34/69, OSNC 1970/12/217, zgodnie z którym omawiane roszczenie dotyczy głównie spraw wytoczonych wskutek ciężkiego uszkodzenia ciała, co w realiach sprawy nie miało miejsca.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w pkt. I – II wyroku.

Zgodnie z art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Powódka przegrała sprawę w 65,52 %, a pozwany w 34,48 % ($29.000 : 10.000 = 34,48 \%$). Suma kosztów procesu w rozpoznanej sprawie wyniosła 5.811,12 zł., w tym:

- po stronie powódki 2.417,00 zł. tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

- po stronie pozwanego 3.394,12 zł. (2.417,00 zł. koszty zastępstwa procesowego, 977,12 zaliczka na wydatki).

W ocenie Sądu Rejonowego charakter spornego roszczenia o zadośćuczynienie oraz wynik sprawy, związany z treścią zebranego materiału dowodowego (opinie biegłych), uzasadniają wzajemne zniesienie kosztów procesu. Stąd orzeczono jak w pkt. III wyroku.

Zgodnie z przepisem art. 84 ust. 1 ustawy z 28.7.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – sąd z urzędu zwraca stronie wszelkie należności z tytułu wydatków, stanowiące różnicę między kosztami pobranymi od strony a kosztami należnymi. Sąd zważył, że pozwany uiścił zaliczkę w kwocie 1.000,00 zł., z której wypłacono wynagrodzenie biegłego M. C. (1) i K. H. (2) w łącznej kwocie 977,12 zł. (postanowienia k. 86, k. 100, k. 120 i k. 136). Powyższe skutkowało obowiązkiem zwrotu nadpłaty w kwocie 22,88 zł. ($1.000,00 - 977,12 \text{ zł.} = 22,88 \text{ zł.}$) oraz co stanowiło podstawę rozstrzygnięcia jak w pkt. IV wyroku.

Wobec tego, że powódka korzystała z dobrodziejstwa zwolnienia od kosztów sądowych (postanowienie k. 37), a zatem nie poniosła opłaty sądowej od pozwu, rzeczą Sądu Rejonowego – po prawomocnym zakończeniu sprawy – pozostanie rozstrzygnięcie w tym zakresie na posiedzeniu niejawnym (art. 108¹ k.p.c.).